

Miljödepartementet
Att. Johanna Janson
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av Energimyndighetens rapport "Första, andra, tredje... Förslag på utformning av ett stödsystem för bio-CCS"

Er beteckning: M2021/00822

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig i huvudsak positiv till remissen. Kompletterande åtgärder så som bio-CCS är en viktig del i Sveriges möjlighet att nå satta klimatmål. Ett stödsystem och etablering av svenska affärsmodeller för bio-CCS kan precis som utredningen påpekar vara nödvändigt för att få igång marknaden och utveckla tekniken inom området. Det påverkar möjligheten att använda skogsråvara inom den virkesförbrukande industrin och inom annan bioenergiverksamhet. I förlängningen har det betydelse för ekonomin i de gröna näringarna och för landsbygdens ekonomi. Det är dock viktigt att växthusgasutsläppen från mänsklig aktivitet minskas så snart som möjligt om vi ska nå satta klimatmål. Länsstyrelsens synpunkter på remissen är:

- Utredningen tydliggör att det initialt handlar om tre till fem anläggningar i Sverige som tillsammans lagrar max 2 miljoner biogen koldioxid per år. Efter det utvärderas metoden med omvända auktioner. En synpunkt gällande detta är att de investeringar och åtgärder som görs är stora och kommer gälla på längre sikt. Därav behövs en långsiktighet från myndigheter så att aktörer som arbetar med bio-CCS vågar att satsa på området. Det bör beaktas att oklarheter kring hur systemet kommer att fungera efter metoden har utvärderats kan komma att minska viljan från aktörer att satsa på bio-CCS. Det kan påverka mängden aktörer som lämnar in anbud i de omvända auktionerna.
- Kopplat till detta är det viktigt att utreda om bio-CCS-åtgärder fortsatt kommer att vara beroende av statliga bidrag eller om man ser att en marknad byggs upp som kan fortsätta oberoende av dessa bidrag. Att bygga upp ett system enbart beroende av statliga bidrag kan vara riskabelt beroende på politiska ändringar på nationell nivå. Ett system som byggs upp av statliga stöd men som sedan övergår till att vara finansierat av marknaden skulle troligen vara mer stabilt. Exempel på sätt att få igång en marknad kan vara genom krav på att aktörer behöver lagra biogen koldioxid genom bio-CCS eller genom utsläppsrätter och prissättning för dem. Det är positivt att utredningen redan nu har analyserat vilka aktörer som har potential att arbeta med bio-CCS.

- Att använda ett system med omvända auktioner kan vara en kostnadseffektiv metod att använda för ändamålet. Vi tillstyrker en auktions-modell som styrmedel för att minimera den nödvändiga stödnivån och administrationen men ändå uppnå en viss mängd avskild koldioxid. Extra vikt bör läggas vid uppföljning och transparens för att undvika eventuella suboptimeringar och att det som utlovats av vinnande aktör också följs.
- Tidplanen för implementeringen av stödet är ambitiös och utöver de juridiska aspekter som behöver beaktas enligt förslaget vill Länsstyrelsen Östergötland betona följande.
 - Om de juridiska hinder för föreslagen hantering löses kommer flera prövningsmyndigheter att få ansökningar om miljötillstånd kopplade till de moment som ingår i bio-CCS. För att förhindra förseningar i implementeringen på grund av långa handläggningstider hos prövande myndigheter behöver dessa myndigheter tillräckliga resursförstärkningar. Kraven och villkoren för stöden behöver vara förenliga med normal tid för prövningsprocessen så att rätt förväntningar ges totalt från staten till stödsökande verksamhetsutövare.
- Sedan utredningen togs fram har omvärldsläget ändrats ytterligare ifråga om den globala marknaden för energi och drivmedel. Vi vill här peka på två särskilda omständigheter:
 - Utredningens redovisning av en möjlig kostnadsstegring från kostnadsnivån 400 till 600 kr per ton koldioxid plus transportkostnader på 250 till 500 kr till ett branschintervall på cirka 1 100 till 2 000 kr per ton. Efter Energimyndighetens aktörsdialoger har priset för energi och drivmedel skjutit ytterligare i höjden.
 - Ett möjligt scenario är att efterfrågan på CCS av fossil koldioxid kommer att öka kraftigt och ta mer av utrymmet för lagringen. Också detta kan förstås öka marknadspriset för lagringen väsentligt.
- Av ovan nämnda skäl är det angeläget att fortsätta utreda möjligheten för lagring i sedimentära berggrunder som är inhemska eller åtminstone mer näraliggande än de trakter som utredningen nämner.
- Utredningen har valt bort bio-kol som en framkomlig väsentlig metod för lagring av koldioxid. Med tanke på de stora volymer koldioxid som behöver hanteras och transporteras stödjer vi detta bortval. Biokolsbruk kan förstås av andra skäl såsom produktivitet och jordhälsa inom livsmedelsproduktionen ändå vara värdefullt.

De som medverkat i yttrandet

Beslut om detta yttrande har fattats av länsråd Ann Holmlid med energi- och klimatstrateg Joakim Svensson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också lantbrukskonsulent Anders Eliasson samt avdelningschef för miljö och natur Jonas Källming medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

johanna.janson@regeringskansliet.se

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.